

Opgavesæt 1

Købmandsgården i 1864

Købmandsgården er lukket mellem nytår og påske. Opgaven springes over i den periode.

Her ved Købmandsgården skal I på jagt efter symboler og afbildninger, der har en forbindelse til kristendommen. Tag billeder af det som I får øje på!

Købmandsgården

Træd indenfor hos en af købstadens fineste familier. Her er både butik samt baggård og haver.

Købmandsgården var i 1864 stadig grundenheden i byens handel. Købmanden købte det, som bønderne havde til overs, og solgte det videre til Norge, England, Hamborg eller København, hvorfra han hjembragte fremmede varer til byens borgere og oplandets bønder.

I Købmandsgården bor købmanden og hans familie og tjenestefolk. Familien har høj status i byen, og det afspejles i de mange rum.

→ **I skal besøge Købmandsgården:**

→ **Gå ind i butikken og videre ind i den fine stue til højre**

Her holdt man selskaber, og var der dødsfald i familien, så var det her at kisten stod, inden der skulle være begravelse.

→ **Kig på det, der hænger på væggene**
Hvad kan I se?

Er der nogle fortællinger fra biblen, som I kender?

→ **Fortsæt (til venstre for butikken) ind i købmandens bolig og find spisestuen**

→ **Find en dyb ramme med noget, der ligner en brun blomsterranke**

Den er lavet af menneskehår. Det var i 1800-tallet meget populært at få lavet en fin blomsterranke af et familiemedlems hår, der var død. De blev lavet for at mindes den afdøde.

→ **På hver side af blomsterranken hænger to store billeder**

Beskriv for hinanden, hvad I ser på billederne.

→ **Kig jer godt omkring i spisestuen**

Hvad kan I ellers få øje på?

→ **Når I er færdige, kan I gå ud af købmandsgården igen**

[Husk at gemme de billeder, som I fik taget!]

Opgavesæt 2

Tårnborg

I er nu kommet til 1974. I den store bygning, der kaldes Tårnborg, bor der flere forskellige slags familier. I de forskellige lejligheder skal I finde genstande, som har en religiøs/kristen betydning. I skal tage billeder af det I finder, og til nogle af genstandene vil der være opgaver, som I skal løse!

Tårnborg-huset, 2.sal tv.

I begyndelsen af 1970'erne boede Vibeke, Claus, Lise og Ove sammen i en stor lejlighed i byggeriet Skansen, der ligger i Aarhus. De dannede et kollektiv som reaktion på det, de mente, var kernefamiliens krise.

I 1974 var kollektiverne i begyndelsen af tyverne og studerende. De var fælles om badet, husleje, mad, rengøringsmidler, telefon og avis.

→ I er kommet til Tårnborg-huset, og I skal op på 2. sal ind til venstre for at besøge kollektivet:

→ **Start med at besøge Vibeke i det første værelse til venstre**

Vibeke gik i 1970'erne på arkitektskolen.

→ **Kig jer godt rundt omkring**

Er der noget, som viser, at Vibeke er blevet konfirmeret?

Hint: Kig på bogreolen, hvor pladespilleren står!

[Når I er der, så prøv at lægge en plade på grammofonen, og hør noget af den tids musik.]

→ **Forsæt ned af gangen og gå ind i fællesstuen og videre ind i Oves værelse med den høje seng (hems)**

Ove læste til læge. Over sengen hænger to plakater.

Det er Karl Marx og Friedrich Engels, som står bag socialismen og de skrev sammen "Det kommunistiske manifest". Marx og Engels var en stor inspiration for kollektiverne, om at alle skulle have lige ret til ejendom og lige muligheder i samfundet.

→ **Gå igennem fællesstuen, og ind i Lise og Claus værelser**

Kan I finde flere tegninger af Marx og Engels?

Opgave 1.

Diskuter med hinanden, hvorfor mon Marx og Engels hænger over sengene? Det er det første man ser om morgenen, og det sidste man ser om aftenen.

- Hvilken betydning får de?
- Kunne man hænge andre ting op – enten over sin seng eller andre steder?
- Hvad har du/I selv hængende på jeres værelse?

Når I har diskuteret betydningen, skal I lave en kort video maks. et minut, hvor I fortæller om det, I har snakket om. Brug spørgsmålene ovenover til hjælp, og brug ikke for lang tid på at lave videoen.

Kernefamiliens stue

→ Fortsæt ved at gå ud i gangen og ind i lejligheden til højre

Her bor kernefamilien, der består af Lena og Jørn og to børn.

Kernefamilien

Opgave 2.

I lejligheden hos Jørn og Lena skal I på udkig efter traditioner. Det kan være til hverdag og til fest. Hvilke slags traditioner kan I få øje på?

Hvis I har svært ved at finde nogle, så prøv om I kan forestille jer nogle traditioner, som I selv har prøvet eller været med til. Har I traditioner i hverdagen? Hvad med højtider? Er konfirmation en tradition?

Skriv jeres svar på næste side:

Skriv jeres svar på opgave 2 her:

1

2

3

4

5

6

Opgavesæt 3

Huset i Havnegade

Ligesom i Tårnburg-huset bor der også her en masse forskellige mennesker. Her skal I ind i to af lejlighederne. I hver lejlighed vil der være opgaver, som I skal løse.

→ **Start med at gå ind ad hoveddøren**

→ **Gå ind til pensionistægteparret, der bor i stuen til venstre**

Det er Ellen og Asger, der bor her. De boede i Solbjerg uden for Aarhus. Han har været landarbejder, og hun har været hjemmegående. De havde hverken telefon eller fjernsyn.

Huset i Havnegade

Her er indrettet 6 små lejligheder og en damefrisør. I Den Gamle By har vi også her standset tiden i 1974. Der er koldt vand i hanerne, vask i gruekedel i baggården og fælles toilet på bagtrappen.

Opgave

I skal finde to salmebøger, og de ligger gemt i lejligheden.

[Hint: I må godt kigge i skufferne, prøv for eksempel de små skuffer i kommoden]

Når I har fundet salmebøgerne, skal I tage den fra 1955 og slå op på salme nr. 414.

Læs salmen og når I har gjort det, skal I selv finde en salme, som I synes er god.

I skal finde en salme fra kapitlet Døb og konfirmation (396-414)

Jeres salme: _____

_____

_____

Opgave

Lyt godt efter. Hvad er der i radioen, der står i spisestuen?

Tror I Asger hører alt hvad der bliver sagt?

Svar: _____

→ Besøg nu lærerfamilien, der bor på første sal til venstre

Her bor Jens som i 1974 var folkeskolelærer, og Anne Grethe der uddannede sig til pædagog. Parret boede i Skjern. I ungdomsværelset bor gymnasie-eleven Flemming.

→ Gå ind i stuen og kig jer omkring

Kan I få øje på ting, der viser, at de er kristne?

Hint: Kig på bogreolerne.

→ Gå videre til Flemmings værelse

Kig jer grundigt omkring.

Hvad har han lavet i sin fritid?

Opgave

1. Hvor meget tror I at religion fylder hos lærerfamilien?
2. Tegn en hurtig collage af ting som Flemming går op i. Kig rundt på hans værelse for at finde ud af hvem han er, og hvad der har betydning for ham.
3. Er nogle af jer med i FDF, KFUM eller andre lignende organisationer?

Uniformerede korps

FDF er en folkekirkelig børne- og ungdomsorganisation. De gør kristendommen konkret gennem fortællinger, leg, sang, samtale og handling. De er egentlig ikke spejdere, men opfattes ofte sådan.

KFUM-spejderne kaldes også de grønne spejdere. De arbejder efter et kristent livssyn, men man behøver ikke at være medlem af folkekirken for at være med.

Der er fire mere spejderkorps i Danmark.

Tegning:

Opgavesæt 4

Musæum

Musæum

I 1927 var der mange museer rundt om i byerne. De viste ting fra gamle dage, pænt sat op i montre. Fine små skilte stod ved genstandene, med de oplysninger, som man synes var de vigtigste.

I er nu ankommet til Musæum, og her er der mange kristne symboler. Det er derfor jeres opgave at finde så mange af de genstande, som I kan se skrevet på arket nedenunder.

Når I har fundet en genstand, så skal I **sætte et kryds i boksen, og lave en skitse** der viser, hvordan genstanden nogenlunde ser ud. **Eller tag et billede.**

Genstand	Sæt X	Lav en skitse
Helgenfigur		
Krucifiks		
Røgelseskar		

Genstand	Sæt X	Lav en skitse
<p>Rosenkrans</p>		
<p>Døbefont</p>		
<p>Medalje fra kirkestaten (med Peterspladsen i Rom)</p>		
<p>Manglebræt med Adam og Eva (i andet rum)</p>		
<p>Træpanel med Jesu fødsel. Ekstrapoint: Jesus bliver døbt af Johannes. (i andet rum)</p>		

Opgavesæt 5

Møntmestergården

Den store bygning I kan se er Møntmestergården.

Her skal I på jagt efter forskellige motiver fra fortællinger fra biblen.

Indgangen er på bagsiden af huset.

Sæt et kryds i boksen når I har fundet det, I skal finde og **tag et billede** som dokumentation.

→ **Start med at gå ind ad døren, og tag trappen op til 1. sal**

→ **Gå til højre ind i herrens kontor**

→ **På herrens kontor skal I finde:**

- En ovn med Kristus (Jesus) som gartner hos Maria Magdalene
- Maleri fra 1700-tallet med en Kristusfigur i midten.

→ **Gå ind i de andre rum og find fruens kabinet**

Møntmestergården

Møntmestergården blev opført i 1683 i København, og blev frem til 1752 brugt af diverse møntmestre som deres private bolig. Selve møntværkstedet lå bag boligen, men det findes desværre ikke i Den Gamle By.

→ **Her skal I finde:**

- Et skab med motiver af Adam og Eva, slangen i edens have og mange dyr

Møntmestergården er et eksempel på, hvordan nogen af de allerrigeste boede for cirka 400 år siden.

På vej ud så kig ind i salen med fugleloftet. De stærke farver er rigtige nok – der var fuld skrald på farverne i 1600- og 1700-tallet.

Opgavesæt 6

Borgmestergården

Velkommen til Borgmestergården. Her vil I undervejs få til opgave at holde øje med bestemte kristne symboler for til sidst at løse en opgave ude i byen.

Gå igennem porten og ud på gaden. Gå til venstre og op ad stentrappen. I er nu i den gamle købmandsbutik. Fortsæt ind i gangen og ind ad første dør til højre.

- Først skal I gå ind i bygningen gennem indgangen, der ligger ud mod pladsen med brønden i midten
- Gå op ad trappen og følg svalegangen ind i de første rum fra 1625 (rum med langt bord og rum til venstre med seng)
Hvad viser genstandene her:

1. Maleriet: _____
2. Relief i alabast _____
(hvidt og guld): _____
3. Mannequindukke: _____
4. Sengeforhænget: _____

- Forsæt gennem alle rummene ned til stueetagen og ud i gården. I er på en tidsrejse op igennem tiden.

→ I skal lægge ekstra mærke til:

- Maleri: Den barmhjertige samaritaner, der hælder vin i såret på den røvede mand.
- Indskrift over det åbne ildsted:
"I Jesu nafn vi vor ild optende.
O Jesus lad hendeicke højere brende.
Mrsi mnd 1673"

[Oversættelse: I Jesu navn vi vor ild optænde. O Jesus lad den ikke højere brænde. Marts måned 1673]

Opgave

I står i en skænkestue, hvor de handlende kunne få sig en snaps til deres mad.

Tror I at der er en særlig grund til at maleriet med den barmhjertige samaritaner hænger i skænkestuen?

Hvorfor tror I at man har skrevet denne lille bøn over ildstedet?

Bønderstuen i Borgmestergården

Svar: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Opgavesæt 7

Ude i gaderne i Den Gamle By (Løses bedst hvis I har løst opgave 6)

Nu har I været igennem Borgmestergården og i det sidste rum med ildstedet så I en inskription, der havde form som en lille bøn.

Opgave

Teksten over ildstedet I så i skænkestuen, kalder man for en skortenshammer, men det I skal finde nu, er en porthammer.

Der er 3 steder i Den Gamle By, hvor man kan finde en porthammer.

Hint: Algade og Vestergade,

Porthammer

En porthammer er en bjælke, der ligger over en port i et bindingsværkshus. På porthammeren fortælles ofte om husets fødselsår og ejer evt. ledsaget af et opbyggeligt og ofte religiøst citat.

Opgave

Teksterne på porthamrene finder I her. Når I har fundet den rigtige porthammer, så tag et billede, hvor man kan se hele bygningen.

Tekst 2

"Den hellig tre Foldighed til ere Dette hus bøggid Mone verre gud Unde os her udi Verden at bøge Så at vi efter de-ne død kunde hemeriges Glede fæe"

(Den hellige tre-foldighed til ære dette hus bygget. Mon vores Gud unde os her udi verden at bygge. Så at vi efter denne Død kan få himmerigets glæde)

Tekst 1

"Efther deg Herre forlengis meg, min Gud, jeg forhobis deg, lad meg aldrig blive beskiemit"

(Efter dig Herre længes jeg, Min Gud, jeg sætter mit håb til dig, lad mig aldrig blive skuffet)

Tekst 3

"Anno Dni (Herrens år) 1597. Herre wdi (ud i) fred os bevare, oc fra wuenners (uvenners) falske snare, hielp dette iordiske (jordiske) at bruges maa, at vi det himmelske bekomme maa. Niels Chrestens. S. Citzel Persdoter"

